

Byla C-656/23 [Karaman]ⁱ

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2023 m. lapkričio 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Rechtbank Noord-Holland (Nyderlandai)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. spalio 19 d.

Pareiškėjas:

B

Atsakovas:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Pagrindinės bylos dalykas

Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant teisinį ginčą, susijusį su klausimu, kada įsigalioja leidimas gyventi šalyje, išduodamas pabėgeliui, pateikusiam tarptautinės apsaugos prašymą pagal prieglobsčio procedūrą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį susijęs su 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Procedūrų direktyva) 6 straipsnio ir 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio

ⁱ Šios bylos pavadinimas yra fiktyvus ir neatitinka tikrojo proceso šalies pavadinimo ar tikrosios pavardės.

reikalavimų (toliau – Priskyrimo direktyva) 13 straipsnio ir 21 konstatuojamosios dalies išaiškinimu

Prejudiciniai klausimai

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis SESV 267 straipsniu, prašo Teisingumo Teismo atsakyti į šiuos klausimus:

- I. Ar Direktyvos 2013/32/ES (Procedūrų direktyva) 6 straipsnis yra svarbus atsakant į klausimą, kada įsigalioja leidimas gyventi šalyje?
- II. Jei taip, ar Procedūrų direktyvos 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad leidimo gyventi šalyje įsigaliojimui lemiamą reikšmę turi data, kada tarptautinės apsaugos
  - paprašyta (Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa) arba
  - prašymas užregistruotas (Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa ir 5 dalis), arba
  - prašymas pateiktas oficialiai (Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys)?
- III. Jei prašymo pateikimas neturi lemiamos reikšmės leidimo gyventi šalyje įsigaliojimui, kaip tai susiję su Priskyrimo direktyvos 13 straipsniu, siejama su 21 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią pabėgėlio statuso pripažinimas yra deklaratyvus aktas?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Direktyva 2013/32/ES (Procedūrų direktyva): 2 straipsnio b–c punktai, 6 straipsnio 1–5 dalys, 31 straipsnio 2 ir 3 dalys

Direktyva 2011/95/ES (Priskyrimo direktyva): 21 konstatuojamoji dalis, 13 straipsnis, 24 straipsnio 1 dalis

2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (Šeimos susijungimo direktyva)

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos ir jurisprudencija

Algemene wet bestuursrecht (Bendrasis administracinis kodeksas): 1:3 straipsnio 3 dalis, 4:1 straipsnis, 4:4 straipsnis, 4:5 straipsnio 1 dalies a punktas

Vreemdelingenwet 2000 (2000 m. Užsieniečių įstatymas): 1 straipsnis, 28 straipsnio 1 dalies a punktas, 29 straipsnio 1 dalis, 37 straipsnio 1 dalies a punktas, 44 straipsnio 2 dalis

Vreemdelingenbesluit 2000 (2000 m. Nutarimas dėl užsieniečių): 3.107b straipsnis, 3.108 straipsnio 1 dalis, 3.108c straipsnio 1 dalis

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 B (toliau – pareiškėjas) yra prieglobsčio prašytojas, kuris atvyko į Nyderlandų teritoriją ir 2021 m. spalio 10 d. užsiregistravo *Immigratie- en Naturalisatiedienst* (Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba, toliau – IND) pabėgėlių priėmimo centre, dar vadinamame „Aanmeldcentrum Ter Apel“.
- 2 Pareiškėjas nurodė, kad nori pateikti prašymą suteikti prieglobstį. Šis prašymas buvo užregistruotas tą pačią dieną. Nuo šio momento prieglobsčio prašytojas teisėtai gyvena Nyderlanduose, gauna (priėmimo) išmokas ir jam nebegresia grąžinimas į kilmės šalį (grąžinimo rizika).
- 3 2021 m. spalio 20 d. IND, priklausanti *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (valstybės saugumo ir teisingumo reikalų sekretorius, toliau – atsakovas) kompetencijai, davė pareiškėjui B standartinę formą M35-H, jis šią formą tą pačią dieną pasirašė ir ją oficialiai pateikė prašymą.
- 4 2022 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* pagal 2000 m. Užsieniečių įstatymo 29 straipsnio 1 dalies a punktą patvirtino pareiškėjo tarptautinės apsaugos prašymą ir šis įsigaliojo nuo prašymo gavimo dienos, t. y. 2021 m. spalio 20 d.
- 5 Pareiškėjas apskundė šį sprendimą apeliacine tvarka prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui *Rechtbank Noord-Holland* (Šiaurės Olandijos provincijos apylinkės teismas, Nyderlandai) remdamasis tuo, kad, jo nuomone, leidimo gyventi šalyje įsigaliojimo data neteisingai nurodyta 2021 m. spalio 20 d., t. y. prašymo gavimo data, o ne 2021 m. spalio 10 d., t. y. registracijos data.
- 6 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, siekdamas išsiaiškinti, ar Priskyrimo direktyva arba Procedūrų direktyva reglamentuoja, kaip valstybės narės turi nustatyti, kada įsigalioja leidimas gyventi šalyje, išduodamas asmenims, turintiems teisę gauti prieglobstį.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 **Pareiškėjo** nuomone, jam išduotas leidimas gyventi šalyje turi įsigalioti 2021 m. spalio 10 d., nes tą dieną jis Nyderlandų valdžios institucijoms pranešė, kad prašo

tarptautinės apsaugos. Taigi valdžios institucijos gavo prieglobsčio prašymą, kaip tai suprantama pagal 2000 m. Užsieniečių įstatymo 44 straipsnio 2 dalį.

- 8 Tai, kad atsakovas suteikė galimybę pasirašyti M35-H formą 2021 m. spalio 20 d., nereiškia, kad prašymo pateikimo data gali būti perkelta iš 2021 m. spalio 10 d. į 2021 m. spalio 20 d.: leidimo gyventi šalyje suteikimas nuo tos dienos, kai įvykdomi atsakovo nustatyti procedūriniai prašymo reikalavimai, kelia abejonių dėl pabėgėlio statuso pripažinimo deklaratyviu aktu – kuris, remiantis 2018 m. balandžio 12 d. Sprendimu *A ir S* (C-550/16, EU:C:2018:248) ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimu *XC* (C-279/20, EU:C:2022:618), reiškia, kad pabėgėlis turi teisę būti pripažintas pabėgėliu nuo tos dienos, kai jam suteikiamas pabėgėlio statusas, todėl prašymas suteikti prieglobstį laikomas pateiktu iš karto, kai tik prieglobsčio prašytojas išreiškia savo valią – ir yra nesuderinamas su Priskyrimo direktyvos 13 straipsniu.
- 9 Kita vertus, taip atsakovas panaikina Procedūrų direktyvos veiksmingumą, nes leidimo gyventi šalyje įsigaliojimą sieja su Nyderlandų valdžios institucijų veiksmais. Tam, kad įsigaliotų leidimas gyventi šalyje, atsakovas turi susieti jį su data, kai buvo išreikšta valia dėl prieglobsčio suteikimo ir „pateiktas“ prašymas suteikti prieglobstį, kaip tai suprantama pagal Procedūrų direktyvos 6 straipsnį.
- 10 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją norint „paprasyti“ prieglobsčio nereikia jokių administracinių formalumų. Tokie formalumai reikalingi tik „pateikiant“ prieglobsčio prašymą (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *VL*, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 93 punktas ir 2022 m. birželio 30 d. Sprendimo *MA*, C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, 57 punktas).
- 11 Pareiškėjas taip pat teigia, kad jo leidimas gyventi šalyje turi įsigalioti ne vėliau kaip per tris darbo dienas po to, kai jis išreiškė valią dėl prieglobsčio suteikimo. Pagal Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalį paprašius tarptautinės apsaugos registracija atliekama ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo dienos.
- 12 Be to, užsienio pilietis neturėtų būti priklausomas nuo kompetentingų institucijų darbo krūvio ar darbuotojų skaičiaus.
- 13 „Aanmeldcentrum Ter Apel“ praktika skiriasi nuo *Schiphol* pabėgėlių priėmimo centro, kuris „registruoja“ prašymus iš karto, kai tik „paprashoma“ prieglobsčio, praktikos. Dėl to susidaro nevienodos sąlygos.
- 14 **Atsakovo** nuomone, Nyderlandų teisės aktai, reglamentuojantys leidimo gyventi šalyje įsigaliojimą asmenims, turintiems teisę gauti prieglobstį, yra suderinami su Sąjungos teise. Pagal 2000 m. Užsieniečių įstatymo 44 straipsnį prašymas laikomas gautu tik po to, kai jis tinkamai ir oficialiai pateikiamas.
- 15 Valią gauti prieglobstį pareiškėjas neoficialiai išreiškė 2021 m. spalio 10 d. Šis prašymas buvo užregistruotas tą pačią dieną. Taip pat 2021 m. spalio 20 d. buvo įvykdyti formalieji reikalavimai – pasirašyta prašymo forma ir pradėta prieglobsčio procedūra.

- 16 Tai atitinka Priskyrimo direktyvos 24 straipsnį, pagal kurį leidimas gyventi šalyje turi būti išduotas „iškart“ po tarptautinės apsaugos suteikimo. Taigi pabėgėlio statusas, kurio pripažinimas yra deklaratyvus aktas, ir leidimas gyventi šalyje, kuriam jis netaikomas, skiriasi. Sprendimas *A ir S* ir Sprendimas *XC* šioje byloje netaikytini, nes Priskyrimo direktyvos 24 straipsnyje aiškiai reglamentuojama, kada turi būti išduodamas leidimas gyventi šalyje.
- 17 Kaip nustatyta Procedūrų direktyvos 6 straipsnyje, valstybės narės gali atskirti prieglobsčio paprašymą ir oficialų prieglobsčio prašymo pateikimą. Jos taip pat gali nustatyti, kaip turi būti pateiktas prašymas.
- 18 Nors pareiškėjas teisingai nurodo, kad kai kurie užsienio piliečiai turi laukti ilgiau, kol jiems suteikiama galimybė oficialiai pateikti prašymą, tai neturi reikšmės, nes visiems Nyderlanduose gyvenantiems užsienio piliečiams, kuriems išduodamas leidimas gyventi šalyje kaip asmenims, turintiems teisę į prieglobstį, taikomos geresnės sąlygos, nei reikalaujama pagal Sąjungos teisę, kiek tai susiję su jų teisėto gyvenimo šalyje trukmės apskaičiavimu.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 19 Pagal nacionalinės teisės aktus pareiškėjas turi teisę gauti leidimą gyventi šalyje kaip asmuo, turintis teisę į prieglobstį, nuo tos dienos, kai įvykdomi visi teisiniai reikalavimai, keliami prašymo suteikti tokį leidimą pateikimui, o Procedūrų direktyvos 6 straipsnyje atskiriamas tarptautinės apsaugos „paprašymas“ nuo tokio prašymo „registravimo“ ir „prašymo pateikimo“.
- 20 Šiuo atveju prašymas suteikti prieglobstį buvo užregistruotas tą dieną, kai dėl jo kreiptasi, tačiau oficialiai pateiktas tik vėliau. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kreipiasi į Teisingumo Teismą, siekdamas išsiaiškinti, kokią reikšmę turi sąvokos „pateikti“ ir „paprašyti“, susijusios su leidimo gyventi šalyje asmenims, turintiems teisę gauti prieglobstį, įsigaliojimo data. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, į klausimą, kaip turi būti aiškinamas leidimo gyventi šalyje įsigaliojimas prieglobstį gavusiems asmenims, negalima vienareikšmiškai atsakyti remiantis nacionalinės teisės aktais ar Teisingumo Teismo jurisprudencija, todėl nėra aišku, ar Nyderlandų teisės aktai yra suderinami su Sąjungos teise.
- 21 Neginčijama, kad pabėgėlio statuso pripažinimas yra deklaratyvus aktas. Vis dėlto, atsižvelgiant į prieštaringas šalių nuomones šiuo klausimu, kyla klausimas, ar šis deklaratyvus pobūdis yra reikšmingas šioje byloje.